

Een kinder- en vlinder-snoeptuin

Tekst: Liesbeth ten Hallers

Geconfronteerd met een vandalismegevoelige situering zocht ik een manier om school- en buurtkinderen een beschermende houding bij te brengen ten aanzien van de nieuwe schooltuin bij 'de Magneet' in Amersfoort. Behalve nectarplanten voor dag- en nachtvlinders kwamen er diverse kleinfruitsoorten om rupsen- en kindermondjes te behagen.

Risicomijdend Het snoepen van braam, bes, framboos is onschuldig vermaak. Te vroeg oogsten geeft misschien buikkramp. Dat geduld een schone zaak is moet je een keer 'proef'-ondervindelijk vaststellen. Struiklimop, vuilboom en liguster, gebruikelijke vlindertrekkers met giftige bessen, moesten hier achterwege blijven, omdat er licht onduidelijkheid zou kunnen ontstaan, zeker bij de buitenschoolse bezoekers van de vlindertuin.

Bruikbare vruchtheesters Herfstframboos 'September', een soort die pas in de nazomer draagt als de kinderen terug zijn van vakantie, is aantrekkelijk voor een schooltuin: laat rijpende en dus wormvrije, geurige vruchtjes. De fraaie braamvlinder legt haar eieren op de bladrand van framboos of braam. Verpopping vindt plaats in een cocon in een opgerold blad. De 'Chester Thornless' braam is heel productief en de rijptijd gaat enkele weken langer door dan die van de aloude 'Thornless Evergreen', namelijk tot begin oktober. Vlier trekt met geurige bloesem distelvlinder, citroenvlinder en bont zandogje en klassikaal vlierbier maken is ook een optie. Een Amerikaanse bosbes, Vaccinium 'Elliot', geeft grote bessen in augustus en september.

Kinderen bezig met het plantwerk.

Paul van Eerd

Feestelijke opening van de vlindertuin.

Of deze bes waardplant is voor de diverse aan inheemse bosbes gerelateerde vlinders moeten we afwachten evenals een bezoekje van veelvraat, grijsbandspinner en kleine nachtpauwoog. Naar de kruis-, josta- en aalbessenstruiken (ribessoorten) vliegt de gehakkelde aurelia graag om er eitjes op af te zetten en ook de bonte bessenvlinder of harlekijn met de al even spectaculaire rups is geïnteresseerd. Rottende rozenbottels van de Japanse bottelroos lokken atalanta's aan, maar voor het zover is kan van een deel rozenbotteljam gemaakt worden.

Nectarplanten Gelukkig ontbreekt aan Lonicera 'Darts Acumen', een kamperfoelie, de giftige rode bes en kun je aan de bloembuis zuigend, net als bij Oost-Indische kers, pure nectar ontdekken! Voor ongeduldige kinderen is het zaaien van (eetbare) Oost-Indische kers, die royaal over de takkenril mag ranken, Cosmea of radijsjes een goede keus. In de bescheiden border - het wordt geen openbaar snijbloemenperk hier - laten we een paar radijsplanten doorschieten voor de witjes en de mooie zaaddozen: voorraad voor volgende lente! Muntblad levert een verfrissende thee aan warmgewerkte kinderen, die ook al bij de aanplant assisteerden.

Toegankelijkheid De keermuurtjes langs het smalle, verdiepte pad werden samen met de kinderen onder leiding van Wilde Weelde-hovenier Paul van Eerd opgebouwd, na een gedegen oefening in het stapelen tijdens een binnenles. Door de verdiepte ligging, enkele trap treden, een poort met toegangshekje en een barrière door middel van liggende stammetjes wordt het crossfietsers erg lastig gemaakt om hun route door de vlindertuin te kiezen. De vlinders daarentegen hebben vrije toegang in de open gelegen, op het zuiden georiënteerde tuin, vlak voor het warmte weerkaatsende schoolgebouw. De tuin is openbaar toegankelijk.

Informatie voor leerkrachten én ouders:

- www.kidsgardening.com en www.urbanext.uiuc.edu/kids
- 19e Rassenlijst voor Kleinfruit uitgegeven door NFO den Haag